

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Yhteen oppimäärään siirtyminen on kannatettavaa, mutta 1000-1500h kokonaisuus on liian suuri suurelle osalle lapsia ja nuoria. Lasten ja nuorten pitkäjänteisyys on heikentynyt ja sitoutuminen opintoihin noin 12 vuodeksi on monelle vaikeaa.

Vain harva taidekoulumme nykyisistä taiteen perusopetuksen oppilaista on halukas hakeutumaan taiteenalan ammatillisiin opintoihin. Kokemuksemme mukaan jo 500h:n oppimäärällä saadaan hyvät lähtövalmiudet ammatillisiin opintoihin. Tärkeintä on mahdollisimman monen lapsen ja nuoren mahdollisuus oppia ja kokeilla eri taiteita tavoitteellisesti harrastaen.

Harvaan asutulla alueella pienten paikkakuntien kunnallisilla kansalaisopistoilla ei ole taloudellisia ja toiminnallisia resursseja lisätä vapaan sivistystyön rahoituksella tehtävää taiteen perusopetusta kaksinkertaiseksi nykyisestä 500 tunnista 1000 tuntiin. Oppimäärän laajuuden tuplaantuminen lisää asiakasmaksuja, henkilöstökuluja ja toiminnasta aiheutuvia muita kuluja mm. tilavuokria.

Toimialueellamme tulee myös haasteita kelpoisuusehdot täyttävien opettajien rekrytoinnissa ja käytettävien tilojen saatavuudessa.

Ehdotuksemme on modulierakenne 25op/500h + 25op/500h + 25op/500h opetusta, jossa ensimmäinen moduli olisi perusopintoja, toinen moduli syventäviä ja kolmas moduli laajentavia opintoja. Oppilaitoksilla olisi mahdollisuus antaa todistus moduleissa suoritetuista opinnoista ja opiskelijalla olisi mahdollisuus edetä tavoitteellisesti modulista toiseen.

Olisi hyödyllistä, jos taiteen perusopetuksen 50 opintopistettä voisi koostua useamman taiteenalan opinnoista esim. musiikki-, kuvataide- ja tanssiopinnoista. Näin turvattaisiin opintojen saavutettavuus sekä pienten paikkakuntien useamman taiteenalan opetustarjonta kun oppilailla olisi mahdollisuus saavuttaa vaadittu opintojen laajuus kokoamalla eri taiteenalojen taiteen perusopetuksen kursseja opintokokonaisuuksiksi. Taiteidenvälisyys ja opintojen monipuolisuus lisää oppilaiden suoritustamotivaatiota ja pitkäjänteisyyttä sekä vähentää opintojen keskeytyksiä.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Jos oppilaitos tekee taiteen perusopetusta vapaan sivistystyön rahoituksella, oppilaitos voi taiteen perusopetuksen ohella järjestää myös muuta taiteen ja kulttuurin opetusta esim. vapaan sivistystyön osaamisperusteisia ja vapaatavoitteisia kursseja sekä muuta taide- ja kulttuuritoimintaa.

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kommentti: kannatamme yhteistyötä taideopetusta tarjoavien oppilaitosten kesken oppilaan opintopolkujen monipuolistamisessa ja mahdollistamisessa. On kuitenkin huomioon otettava, että harvaan asutulla maaseudulla voi olla pitkät välimatkat yli 100km lähimpään esim. kuvataiteen tai tanssin opintoja tarjoavaan taidekouluun. Musiikin osalta yhteistyömahdollisuus on alueellamme helpompi.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kannatamme opetustuntipohjaiseen valtionosuuteen siirtymistä, koska alueen väestö tai oppimäärän suorittaneiden määrä mittarina ovat ongelmallisia esim. väestöennusteen mukaan lasten ja nuorten ikäluokat pienenevät jo nyt sekä koko oppimäärän suorittaneita on vain murto-osa kaikista opintoihin osallistujista.

Tällä hetkellä Suomessa on suuri joukko kansalaisopistoja, jotka toteuttavat kuntien järjestämisluvan mukaista taiteen perusopetusta vapaan sivistystyön rahoituksella, ei tässä esitetyllä taiteen perusopetuksen rahoituksella.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kaikille yhtäläinen opiskelijaksi pääsy ja osallistumismahdollisuus kotikunnasta tai syrjäntäperusteiden mukaisista tekijöistä riippumatta

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kaikille oppilaille samansuuruiset kurssimaksut asuinpaikasta riippumatta. Maksuperusteena voi olla esim. opetusajan määrä, toteutus yksiö- vai ryhmäopetuksena. Kohtuullisuusperiaatteet on hyvä säilyttää jatkossakin.

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kommentti: Osallistumistodistuksia ja tutkinnon osasuoritusten todistusten kirjoittamisen mahdollisuus on hyvä kirjata keskeyttämisen varalle, jotta myös opinnot keskeyttänyt opiskelija voi hyödyntää tehtyjä opintoja esim. jatko-opinnoissa

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kommentti: Suuri joukko kansalaisopistoja toteuttaa nyt taiteen perusopetusta vapaan sivistystyön rahoituksella, miten tulevaisuudessa?

Valtionavustusten hyödyntäminen paikalliseen ja alueelliseen kehittämiseen on tärkeää erityisesti siirtymäaikana ja uusia yhteistyömuotoja kehitettäessä. Kaikilla toimijoilla tulisi olla yhtäläinen mahdollisuus hakea valtionavustuksia alueen tarpeet huomioiden.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

Yleinen kommentti: Tämän lakiuudistuksen tavoitteena on lisätä taiteen perusopetuksen opintojen saavutettavuutta ja laatua. Se on hyvä tavoite, mutta käytännössä opintojen laajuuden kasvattaminen 1000h karsii niin opetuksen tarjoajia (useilla kunnallisilla kansalaisopistoilla ei ole resurssia toteuttaa vaadittun tuntimäärän mukaista opetusta) kuin opintojen suorittajia (opintojen suorittamisaika pitenee ja opintoja on oltava useampi kerta viikossa, mikä sitoo opiskelijan isosti yhden harrastuksen pariin). Myös kurssimaksut moninkertaistuvat opetuksen määrän lisääntyessä, mikä voi tulla lasten ja nuorten osallistumisen ja opintojen saavutettavuuden esteeksi. Omaehtoinen / itsenäinen opiskelu eri taiteenaloilla voi olla haastavaa esim. kuvataiteen materiaalien hankkiminen kotiin lisää perheiden kustannuksia.

Opintopisteen määräytymistä, laskentaperiaatetta on tarkennettava. Nyt esitetty yksi opintopiste on 20h opetusta eroaa eurooppalaisesta mitoituksesta 27h opintopisteeksi laskettavaa opiskelijan työtä. Tämä aiheuttaa suurta hämmennystä kaikille osapuolille.

Taiteidenvälisyyden ja monitaiteisuuden huomioiminen tässä lakiesityksessä on vähäistä.

Vain pienestä joukosta taiteen perusopetuksen suorittaneita tulee taiteen ammattilaisia, minkä takia jatkossakin olisi hyvä pystyä tarjoamaan taiteen perusopetusta suurelle joukolle lapsia ja nuoria yleissivistyksen ja taidekasvatuksen sekä elinikäisen kiinnostuksen syntymiseksi taiteeseen ja kulttuuriin. Taiteesta nauttiminen, taiteen tekeminen ja yleisönä oleminen on yksilön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämistä parhaalla mahdollisella tavalla.

Tämä lausunto on käsitelty ja hyväksytty Haapaveden kaupunginhallituksessa 23.9.2025 ja on kaupunginhallituksen päätöksen mukainen.

Hultqvist Anu

Haapaveden kaupunki / Jokihelmen opisto - Tämä lausunto on Haapaveden kaupunginhallituksen päätöksen 23.9.2025 mukainen